

Broedvogelinventarisatie Noordduinen-west 2023

Geïnventariseerd door Ezra Mandemaker en Arco Mandemaker

BMP-plot 37. Grootte 57,06 ha.

Het telgebied Noordduinen-west bevindt zich ten zuiden van de Duindamseslag (Afrif 24). De westelijke begrenzing van het telgebied wordt gevormd door het Noordzeestrand. De oostelijke grens valt samen met het fietspad, dat in de lengterichting door de Noordduinen loopt. De zuidgrens ligt ter hoogte van Afrif 23. De Oorlogsweg, een wandelpad waarlangs uitzichtpunt Kachelduin is gelegen, verdeelt het gebied qua grootte in enigszins gelijke helften. Beide helften hebben een eigen karakter. De zeereep, het deel ten westen van de Oorlogsweg, is droog duinlandschap met goed ontwikkelde struwelen met Duindoorn, Vlier en Wilde liguster. Het terrein ten oosten van de Oorlogsweg heeft een veel opener structuur. De door Staatsbosbeheer uitgevoerde werkzaamheden in het kader van Programma Aanpak Stikstof (PAS) (eind 2018/ begin 2019) hebben het open karakter van het oostelijke deel versterkt. Hetzelfde geldt voor de werkzaamheden voorafgaande aan het telseizoen van 2020, waarbij iets ten zuiden van de Duindamseslag een programma rondom de bestrijding van exoten als de Zwarte engbloem werd uitgevoerd. Stuifkuilen ontstonden, duinvalleien werden ontdaan van ongewenste vegetatie en de wind kreeg vrij spel om het zand te verstuiwen van strand naar achterland. Inmiddels is een deel van deze opengewerkte zandvlakten weer grotendeels begroeid.

Voorafgaand aan het BMP-2023-seizoen vonden geen grootschalige werkzaamheden in het telgebied plaats. Deze BMP-telling was onze vijfde broedvogelinventarisatie van de Noordduinen-west op rij. Van 1984 t/m 1997 werd hier BMP-onderzoek uitgevoerd door Arie

BMP Noordduinen-west 2023					
Soort	2019	2020	2021	2022	2023
Blauwborst	1	0	0	1	3
Boomleeuwerik	7	6	7	9	8
Boompieper	0	0	2	2	1
Bosrietzanger	0	0	0	0	2
Braamsluiper	11	11	9	7	8
Ekster	4	1	1	1	1
Fitis	30	26	30	21	24
Gaai	5	3	1	1	1
Gekraagde Roodstaart	1	0	0	0	0
Grasmus	44	40	40	29	33
Graspieper	19	13	17	16	21
Grauwe Klauwier	0	1	0	0	0
Groenling	1	0	1	0	0
Grote Bonte Specht	1	1	1	1	3
Heggenmus	29	33	29	46	47
Houtduif	6	1	1	0	1
Houtsnip	1	0	1	0	0
Kleine Karekiet	0	0	0	0	2
Kleine Plevier	0	1	0	1	0
Kneu	17	12	8	14	21
Koekoek	1	1	0	0	1
Koolmees	21	13	11	14	10
Merel	11	11	10	9	7
Nachttegaal	54	32	24	26	41
Nachtzwaluw	1	1	1	1	1
Nijlgans	0	0	0	0	1
Oeverzwaluw	0	0	0	0	5
Pimpelmees	6	6	3	1	6
Putter	0	0	1	1	0
Roodborst	8	4	6	6	4
Roodborsttapuit	8	8	6	5	7
Sprinkhaanzanger	0	0	2	2	4
Tjiftjaf	2	1	3	6	10
Vink	8	4	7	3	6
Winterkoning	9	6	5	15	4
Zanglijster	1	1	1	2	0
Zwarte Kraai	3	0	2	2	2
Zwartkop	0	1	1	1	0
Aantal territoria	311	238	231	243	285
Aantal soorten	28	26	29	28	30

Cramer en Jan Glasbergen. Nadien was het gebied meer dan twintig jaar niet meer met een BMP-telling op broedvogels geïnventariseerd.

Zou het BMP voor de Noordduinen-west nog verrassingen in petto hebben? Zoals elk jaar begonnen we ook het telseizoen-2023 weer met die vraag die zich altijd pas gaandeweg laat beantwoorden. Bij ons eerste bezoek op 11/3 lieten de Heggenmussen en Boomleeuweriken in ieder geval goed van zich horen. Tijdens het bezoek op 8/4 bleken de aantallen verder toegenomen en konden inmiddels ook Fitis, Tjiftjaf, Blauwborst, Roodborsttapuit en Sprinkhaanzanger worden genoteerd. Die laatste liet dit jaar overigens een verdere groei in territoria zien. Waar de Sprinkhaanzanger in 2019 en 2020 nog geheel ontbrak, telt het BMP-2023 inmiddels 4 territoria. Een boeiende

ontwikkeling! Tijdens het bezoek op 1/5 konden Nachtegaal en Grasmus met mooie aantallen worden ingevoerd. Met 41 territoria Nachtegaal aan de eindstreep kwam deze soort zelfs weer een beetje in de buurt van 2019.

Maar er was meer dat tijdens de bezoeken op 1/5 de aandacht trok. Een groepje Oeverzwaluwen foerageerde honkvast boven het gebied. Aan de grond kwamen ze niet, nestholten werden niet gevonden, maar hun gedrag was zeker territoriaal te noemen. Tijdens het BMP-bezoek op 13/5 bleken de Oeverzwaluwen nog steeds boven de duinen actief, maar opnieuw konden ze niet op enige activiteit aan de grond worden betrapt. Op 24/5 kwam daar verandering in toen bij een ‘tussendoor-bezoek’ diverse Oeverzwaluwen een aantal holten in een steile duinwand aandeden. De vreugde was van korte duur. Niet lang daarna werden de Oeverzwaluwen niet meer waargenomen. Een abrupt en opmerkelijk einde van een ontwikkeling die weken gaande was. De BMP-ronde op 13/5 leverde overigens ook een Kleine Vliegenvanger op, een mooie waarneming voor op de lijst!

En dan was er de Nachtzwaluw, sinds de vaststelling van een eerste territorium in 2019, de kroon op ons gebied. Tijdens een deelbezoek op 21/5 liet de soort zich weer

prachtig binnen de grenzen van ons plot horen en zien. Net als andere jaren was er weer veel Houtsnip-activiteit boven de aangrenzende bossen. Waar we tijdens de bezoeken op 11/3 maar liefst 5 Houtsnippen opstootten, was dat er bij het bezoek op 8/4 nog 1. Daarna werden ze tijdens de officiële BMP-bezoeken niet meer binnen de plotgrenzen waargenomen. Boven de bossen lieten ze zich echter ook de maanden daarna bij schemering goed observeren. Tevens kregen wij een melding dat er in die periode door anderen een Houtsnip-waarneming was gedaan die binnen onze plotgrenzen viel.

De waarnemingen betreffende nieuwkomers Bosrietzanger en Kleine Karekiet leverden weliswaar volgens de spelregels van het BMP een aantal territoria op, maar dat hier aan ‘doortrek’ moet worden gedacht, is ook mogelijk. We zijn benieuwd of deze soorten ook in 2024 zullen opduiken.

Tussen 11/3 en 9/6 werden in totaal 6 officiële BMP-bezoeken afgelegd: 1 ochtendbezoek, 4 zonsopgangbezoeken en 1 avondbezoek. Daarnaast werd het gebied meerdere avonden bezocht met speciale aandacht voor de aanwezigheid van Houtsnip en Nachtzwaluw.

Boomleeuwerik – foto: George Hageman